

AKTUALNO VPRAŠANJE

Mladinske organizacije, kakor tudi vsa ostala društva in organizacije se že dlje časa pripravljajo na praznovanje Dneva mladosti. Po vseh pripravah sedeč bo ta dan velika manifestacija vseh mladih in starejših. Praznovanje 25. maja, Dneva mladosti in rojstnega dneva maršala Tita, bo prvič tako množično.

Predsednik Okraj. komiteja LMS Kranj Marijan Rožič pravi, da bo po sedanjih podatkih sedeč pri praznovanju Dneva mladosti na Gorenjskem

sodelovalo okoli 15.000 mladine in nad 10.000 pionirjev.

»Dan mladosti bo praznovala vsa gorenjska mladina — na vasi, v šolah in tovarnah. To ne bo le velika društvena, fizikalna, temveč tudi politična manifestacija. V teh dneh bodo sprejele mladinske organizacije okoli 1000 novih članov v svoje organizacije. Prav tako bodo sprejeli v teh dneh tudi veliko pionirjev v pionirsko organizacijo. Samo v Škofji Loki n. pr. bodo v teh dneh sprejeli okoli 400 pionirjev.

V posameznih večjih občinah so se začela praznovanja že 10. maja, po vseh ostalih pa se bodo začela 18. maja, zaključena pa bodo 26. maja s velikimi paradami, zborovanji in mladinskimi rajanji.

V šolah bodo Dan mladosti in Titov rojstni dan proslavili lahko še posebno svečano. 24. maja imajo vse šole majski športni dan, 25. maja pa pouka prost dan. Vajenci bodo hkrati v teh dneh praznovali tudi dan vajencev.«
Lj.

AKTUALNO VPRAŠANJE

DRŽAVNO PRVENSTVO V KEGLJANJU

SLOVENSKI
KEGLJAČI
USPEŠNI

V petek se je v Kranju začelo petek in bo verjetno končal v državno prvenstvo v kegljanju. Na Triglavovem kegljišču so se zbrale najboljše ekipe in posamezniki, da se pomerijo v borbi za naslove državnih prvakov za letošnje leto. Borbe za vsako prvenstvo bodo trajale po tri dni in to izmenično. En dan bodo tekmovali posamezniki, en dan pa bo ekipno tekmovanje. Vodstvo tekmovalca se je odločilo za tak sistem tekmovalca predvsem zato, da bi se stroški tekmovalcev čim bolj zmanjšali.

V Kranju se je zbralo 18 ekip in 72 posameznikov. Letošnje tekmovalce daje precej upanja predvsem slovenskim tekmovalcem, tako Triglavu med ekipami, ki je na treningu pretekli teden dosegel odlične rezultate 5221 kegljev in med posamezniki Likovniku, Kobalu, Starcu, Gromu, Vanovškemu in Martelancu, ki je nedavno dosegel prav tako zelo dober rezultat z 927 keglji. Prav tako ne smemo zanemarjati rezultatov hrvatskih tekmovalcev Smoljanoviča, Pogeljskega in drugih. Med ekipami pa bo prav gotovo zopet posegla v borbo za prvo mesto ekipa Grmošiča, ki brani naslov državnega prvaka. Naslov državnega prvaka med posamezniki pa bi moral braniti Kranjčan Debeljak Zvonko, ki pa se vsled slabih rezultatov na republiškem prvenstvu ni uvrstil v to tekmovalce.

Tekmovalce v petek je otvoril v imenu Kegljaške zveze Slovenije tov. Ravnikar Stane. Najprej so tekmoval ekipe. Ta dan so se pomerile: Ljubljana, Elektrotroj (Zagreb), Branik (Maribor), Zenica, Beton (Celje) in Lokomotiva (Zagreb). Presenetila so slovenska moštva, ki so se plasirala po prvem dnevu na prva tri mesta. Posebno je ugajala Ljubljana, ki je s 5002 kegljema postala eden izmed favoritov za osvojitve državnega prvenstva. Vsi kegljači v ljubljanski ekipi so metali izredno dobro; saj je bil najslabši med njimi Janežič s 819 keglji. Prav tako sta se izkazala Branik in Beton. Pri Braniku je bil najboljši Kobal, ki je podrl 890 kegljev in s tem postavil dosedaj najboljši rezultat. Tako je popravi slab vtis z republiškega prvenstva. Današnje tekmovalce ekip še ni zaključeno.

Tekmovalca posameznikov so se pričela v soboto. Tudi v tej disciplini vodijo trenutno slovenski tekmovalci, čeprav je od favoritov tega tekmovalca metal samo Vanovšek, ki pa mu doseženi rezultat ne daje upanja na previsok plasman. Kobalu tokrat ni šlo tako, kakor v

Zgoraj: Kegljšče SD Triglav med tekmovalcem. — Spodaj: pekali za zmagovalce

4. Zenica 4863
5. Radniški (Bgd) 4857
6. Lokomotiva (Zgb) 4838
7. Elektrotroj (Zgb) 4812
8. Graficar (Osijek) 4731.

Rezultati posamezno:

1. Vanovšek (Beton) 860 — 2. Lotrič (Ljubljana) 856 — 3. Vever (Branik) 847 — 4. Kobal (Branik) 845 — 5. Žunke (Tekst. Zgb) 841 — 6. Petrušič (Lok. Zgb) 829 — 7. Podkrižnik (Branik) 837 — 8. Mohorko (Branik) 832 — 9. Jurkovič (Zenica) 831 — 10. Profaca (Z. E. T. Zgb) 823.

Ko to poročamo, tekmovalce še ni zaključeno. Ostale rezultate bomo objavili v petkovi številki.

ŠAHOVSKI
TURNIR NA
JESENICAH

Jesenice, 12. maja. — Od 4. do 12. maja je bil na Jesenicah odigran šahovski turnir mesta Jesenice pod pokroviteljstvom občinskega ljudskega odbora.

Rezultati: 1. Crepišek 10 in pol, Germek 10 in pol, Vošpernik 9 in pol, Šiška 8 in pol, Kornasiewicz (Poljska) 7 in pol, Bavček 7 in pol, Mišura 6 in pol, Lešnik 6, Štrumbelj 6, Korosec 5, Burgi (Avstrija) 4 in pol, Misjak 4 in pol, Suhel 3 in Jan 1 in pol točke.

GLAS
GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO X. — ST. 37 — CENA DIN 10.—

Kranj, 13. maja 1957

Na 'Triglavu' v Puli

Zastopniki kranjskega okraja izročili posadki rušilca 'Triglav' slovenski simbol

Pula, 12. maja. — Pula — kdo je ne pozna? Kdo ne pozna velikega pristanišča, znamenite arene, mesta prav na jugu istrskega polotoka, ljudi z zagorelimi obrazi?

V Puli je toplo in ljudje se že pripravljajo na kopalno sezono. Branjevke na trgu ponujajo češnje. Tu zadnjih vremenskih nepravilnosti ni bilo čutiti. Drevje ni ožgano od slane in snega kot vse do okolice Senožeča in Postojne. Nekako že pri Črnem kalu se začuti prava pomlad, za naše pojme že kar poletje.

Pula je tudi eno naših največjih pristanišč.

Tokrat sta bila v Puli naša rušilca 'Triglav' in 'Blakovo', ki sta spremljala maršala Tita na vseh zgodovinskih potovanjih po morju in sta se z drugimi ladjami zadržala v marsikaterem tujem pristanišču. — Lep in veličasten je rušilec 'TRIGLAV'. Zdi se da 'stoji' v puljskem pristanišču tako da 'stoji' in ponosno kot naš gorski velikan Triglav.

Posadka 'Triglava' je zaprosila kranjski okraj za sliko ali podoben simbol našega orjaka. Danes sta posadki rušilca 'Triglav' poklonila dve

sliki triglavskega pogorja in knjigo o življenju Slovencev med vojno in čestitala k njihovem dosedanemu delu podpredsednik okrajnega ljudskega odbora Ivan Bertonec-Johan in sekretar občinskega komiteja ZK Kranj,

Martin Košir. V imenu posadke je za darilo in obisk zahvalil kapitan korvete Sveto Lepica, ki je kranjskim zastopnikom podaril sliko rušilca 'Triglav' na odprtem morju v boju z valovi. Lj.

Pula — pogled na Arenu

Okrajna skupščina ZVVI

V nedeljo, 12. maja je bila v zgornji dvorani Sindikalnega doma v Kranju okrajna skupščina Zveze VVI okraja Kranj. — Iz izbrnega poročila in razprave so bili razvidni delo, uspehi in pomanjkljivosti, ki jih je zabeležil odbor ZVVI Kranj v svojem poslovanju v času od 18. sept. 1955, ko je bila prva

skupščina, do danes. Poudarek je bil zlasti v reševanju nalog in problemov s članstvom. Posebna pozornost je bila posvečena tudi socialni zdravstveni zaščiti članstva, kjer je zlasti velike važnosti vprašanje prekvalifikacije in zaposlitve invalidov.

naš razgovor

TUDI LETOS BOMO TABORILI V FAŽANI

Ker je bilo doslej o delu in življenju kranjskih tabornikov le malo napisanega, smo zaprosili predsednika Sveta gorenjskih tabornikov in hkrati starostu kranjskih tabornikov, tovariša Franja Klotičnika, da nam odgovori na nekatera vprašanja. Takole je pripovedoval:

»Taborniška organizacija ali točneje »Rod stražnih ognjev« deluje že šesto leto. Da si je taborniška organizacija pridobila med prebivalstvom precejšen ugled, pričča tudi nenehno naraščanje števil članstva, saj šteje kranjska organizacija 380, medtem ko je vseh gorenjskih tabornikov okrog 1100.«

»Kam pojdete letos na taborjenje?«

»Kakor lani, tako bomo tudi letos postavili tabor v Fažani. Letošnje taborjenje pa se bo razlikovalo od lanskega v tem, da bomo postavili namesto enega, pet ločenih taborov, in sicer: za tabornike, za Društvo prijateljev mladine, dalje za vajence, za mlade gasilce in končno tabor za šlane taborniških klubov. Sliherno teh naselij bo imelo svoje vodstvo s svojim vzgojnim programom in dnevnim redom.«

»Kaj imate na programu za Dan mladosti?«

»V teh dneh se gorenjski taborniki pripravljajo na gorenjski zlet, ki bo 24. in 25. maja v Trzinu. V okviru tega zleta bodo tudi tekmovalci tabornikov v taborniškem mnogoboju za prvenstvo Gorenjske. To bo hkrati tudi priprava za zvezno prvenstvo taborniškega mnogoboja, ki je vključen v program II. jugoslovanskega taborniškega zleta v Palah pri Sarajevu, meseca avgusta.«

»Kaj pa težave?«

»Poglavitna težava, ki tare taborniško organizacijo, je — pomanjkanje prostorov. Tako je žal, naše delo odvisno od gostoljubja nekaterih učnih zavodov, ki nam dajejo na razpolago svoje prostore. Da bi napravili taborniki konec temu večnemu problemu, so sklenili postaviti v Savskem logu svoj dom. Iz razgovora z ObLO Kranj posnemamo, da tej zamisli niso nenaklonjeni, kar je deloma čutili tudi v velikodušni pomoči, s katero je ObLO Kranj odstopil v uporabo dom na Cemšeniku, ki nam bo služil za taborniško šolo, v kateri bomo vzgajati vodstveni kader.«

Kranjske sindikalne podružnice se v teh dneh merijo med seboj v športnih tekmovanjih, ki jih je razpisal OSS v počastitev Dneva mladosti: v nogometu, odbojki, streljanju, šahu in namiznem tenisu. Nekatere podružnice so se na ta tekmovanja kar resno pripravile. Na naših slikah so prizori z nogometne tekme med sindikalnimi podružnicama Elektrotehničnega podjetja in Gorenjskega tiska. Tekmo so tiskarji odločili v svojo korist (2:0). ZGORAJ LEVO: tudi ljudje, ki jim sicer tega ne bi prisodili, lahko hitro tečejo. V SREDI: publika je ognjevit navijala. LEVO SPODAJ: nevaren položaj pred elektrotehniškimi vrati. ZGORAJ: vratar je odločno interveniral.

ROMAN
SLIKANICA
ZANIMIVOST
FILM

ZADNJA STRAN

VIGENCY ROMAN

Hlapec Joža je spal na klopi in stric Miklavž mu je v odprta usta vliil vina, da je začel krehati in bi se bil skoro zadušil. Posadili so ga k mizi in se spet silili z mesom in klobasami. Potem sta Miklavž in Dominik prinesla v hišo tehtnico, da bi se tehtali in videli, koliko so težji od obilne hrane. Urša je godrnjala, da bodo prihodnji dan vsi bolni, stric Miklavž pa jo je zavrnil, češ, da ni dobro pustoval, kogar ni pust pobodel.

Tehtali so se vsi, tudi Ana. Dominik jo je potegnil s tehtnice, jo objel okrog pasu in zavrtel po hiši. „Škoda, da nimamo harmonikarja,“ je rekel. „Nocoj povsod plešejo. A če hočeš plesati z menoj, bom kar s petami pritrkaval takt. Fantove žive oči so se smejale tik pred njo, videla je, da se mu hoče veselja. Vsa zbegana se mu je izmuznila in rekla:

„Saj vendar veš, da žalujem!“
Stric Miklavž je ujel Uršo in menil:

„Urša, daj, se pa midva zavrtiva! Mladi tako ne znajo več plesati jim bova pokazala staro kovaško, da bodo videli, kako smo včasih plesali!“

Starka se je napol nejevoljno, napol veselo vdala in začela sta plesati. Dominik je drgnil z metlo po tleh, kraven je s škornji pritrkaval takt. Ana je ploskala z rokami in hlapec je žvižgal melodijo kovaške potrkane. Miklavž in Urša sta se nekajkrat zavrtela, potem sta začela obkrožati drug drugega. Urša se je umikala, Miklavž je stopal za njo, na mestu topotal z nogami in se spet pognal v dolg, iztegnjen korak. Nato je Urša uprla roke v boke in začela drobneti, kakor bi ji štiri-deset let zdrknilo z ramen. Miklavž jo je slednjič ujel okoli pasu in jo trikrat gnal po hiši gor in dol. Potem je Urša počenila, Miklavž pa pokleknil na eno koleno in začela sta nabijati drug drugemu po kolenu, kakor bi tolkla po nakovalu. Nazadnje sta se spet zavrtela in kovaška je bila pri kraju.

Urša se je vsa zasopla opotekla k peči, Miklavž pa si je nalil vina, ga v dušku izpil in se pobahal:

„Mladi svet ne ve več, kaj je ples. Jaz sem nekoč od pustne nedelje do pusta zdržema plesal pri „Jarmu“. Nove podplate pri škornjih sem predrl! Eh, to so bili časi!“ Trudno je sedel k mizi in začutil, da je samo betežen starec. Roka, ki je držala kozarec, se mu je tresla.

Stenska ura se je sprožila. „Polnoči,“ je rekla Ana. „Zdaj je pa konec veselja.“ Stric Miklavž je žalostno pogledal steklenico z vinom. „Škoda, da ga nisem več. Zdaj se ga do velike noči ne bom smel dotakniti. Vsako leto držim veliki post.“

Ana in Urša sta naglo pospravili mizo. Ostanke sta zanesli v shrambo. Potem so se odpravili spat. Ana je vzela luč in zaprla hišo. V veži se je zdržnila; Dominik jo je čakal. Objestno ji je položil roko okrog pasu in jo vprašal, ali se ni zvečer dolgočasila. Njegova roka je bila tako vroča, da jo je čutila skozi suknenno jopico. Zardela je, se mu izmaknila in rekla:

„Vajena sem jaz, da je v hiši vse mirno. Toda ti bi bil storil bolje, če bi šel med fante. Pri nas nimaš prave družbe.“
„Misliš?“ Zasmel se je.
„Najbrž ti je dolgčas po dekletu,“ je rekla in se silila, da bi zvenelo šaljivo. „Ali se ne misliš oženiti? Pravili so mi ...“
„Tilda, kaj?“ je vprašal in se nehal smejati. „Ti je izklepetala o Poloni?“

Pred kratkim smo pisali o bedni usodi bogatih otrok filmskih zvezd. Tudi ta dogodek kaže, kako je s temi milijonarskim optički brez gnezde. Po obisku pri svoji materi, znameniti filmski igralki Lana Turner v Palm Springsu, se njena hčerka Cheryl ni več vrnila v šolo. Policija, ki so jo takoj alarmirali, je našla 13-letno deklo na ulicah Los Angelesa. Na sliki: Lana Turner in njen mož, filmski režiser Stephen Crane, s svojo hčerko na policijski stražnici.

»Dobro ohranjena cerkev pomeni napredaj! Prijazna rustikalna stavba, lepa stekelna okna, skoraj nova, edinstvena priložnost! — Kje? V Združenih državah, seveda. (Slika levo). SLIKA NA DESNI BI BILA NADVSE PRISRČNA, ČE NE BI OBENEM OČITOVALA NEZNOSNE BEDE BEDUINSKIH OTROK V PALESTINI: MALA ARABKA UPORABLJATA STAR AVTOMOBILSKI BLATNIK ZA OTROŠKI VOZICEK.

Gorenjske ANEKDOTE

MLADINSKA
Okrajni komite LMS Kranj je povabil podpredsednika Izvršnega sveta LRS Stane Kavčiča na razgovor z mladino. Mladina se je zbrala v sejni dvorani nad »Delikatosa« v Kranju, predsednik Okrajnega komiteja LMS in nekateri člani OK LMS pa so čakali tovariša Kavčiča pred poslopijem OLO, ker so mislili, da tovariš Kavčič ne ve, kje je sejna dvorana nad »Delikatosa«.
Tovariš Kavčič je ob štirih sam vstopil v sejno dvorano. Sedel je med mladino in čakal. Čez čas so se odprla vrata in mladinka je povedala, da tovariša Kavčiča do sedaj še ni bilo.
»Protestiram,« je v šali dejal tovariš Kavčič. Kmalu za tem je prišel tudi predsednik OK LMS s tovariši. Tovariš Kavčič je vstal, se napotil proti njim in dejal:
»Tovariši, dovolite, da vas pozdravim.«

Z GORENJSKE

Kovor leži sredi ravnine ob zgornjem desnem bregu Tržiške Bistrice in spada med najlepše podgorske vasi na Gorenjskem. Kraj se prvič omenja v darilni listini, izdani v Kovorju 1050 do 1065. Odkrito rimsko zidovje blizu vasi spominja na ljubeljsko cesto, ki je v rimski dobi vodila od mimo na Koroško. Zupnijsko Kovor navaja že 1296 oglejski desetinski seznam. V Kovorju je župnikoval Peter Kuplenik, ki je odpadel od vere in s pomočjo sosednjih graščakov leta 1560 in 1561 širil v okolici Lutrov nauk. Prvotna cerkev je bila 1840 prezidana v baročnem slogu. Glavne slike v njej so delo slikarja Layerja.

V Kovorju je bil rojen Andrej Aljančič (1813—1894), ki se je v Celovcu kot član okrajnega šolskega odbora odločno, četudi skoraj brezuspešno potegoval za vpeljavo slovensčine v ljudskih šolah na Koroškem. Za rodno vas Kovor je dal napraviti malodane ob svojih stroških vodovod in volil v oporoki 200 goldinarjev, da se iz obresti revnim učencem njegove rojstne vasi nabavlja obleka. Iz bližnje vasi Brezje je bil doma dr. Janko Brejce (1869—1924), politični voditelj koroških Slovencev in po prvi svetovni vojni prvi predsednik slovenske narodne vlade.

Prisojna, zdrava lega pod lepim, iglastim gozdom dajeta Kovorju vse značilnosti mirnega in zdravega letovišča. Gospodarsko oporo daje kraju od nekdanjo dobro urejeno zadržno gospodarstvo, ki svoje presežke, zlasti govedo, prašiče, perutnino in jajca prodaja v bližnji Tržič, Kranj, Radovljico in druge kraje. Mnogo prodajo tudi sadja, ki je. Mnogo prodajo tudi sadja, ki že po določenem izboru tu vsepovsod zelo dobro uspeva.

Tudi prometne zveze vasi Kovor so dobre. Sicer se kraju izogneta tržiška železnica in državna cesta, vendarle je dostop do obeh zelo prikladen, bodisi na Tržič ali na železniško postajo Križ, ki je oddaljena le 2 km od Kovorja.
V Križah, slikovito pod vznožje Kriške gore postavljeni vasi, ki tudi velja za mirno in lepo letovišče, sta bila rojena Jernej Dolžan (1915—1900), narodni buditelj in pisatelj ter znani slovenski skladatelj in glasbenik Ignacij Hladnik (1865—1932).

TOMOVE PRIGODE

37. Pri večerji je bil Tom tako dobre volje, da se je tetka Polly čudila, hkrati pa jo je skrbelo, kaj je obsedlo otroka. Okregala ga je, ker je obstreljeval Sida. Teda videti je bilo, da se Toma kreganje prav nič ne prime. Pred nosom je kandel sladkor in jo je zaradi tega skupil po prstih. — »Sida pa ne nabijete, tetka Polly,« je dejal užaljeno Tom, »če ne me sledite.« — »Njega ne, ker me ne muči tako kakor ti!«

38. Tetka Polly je odšla v kuhinjo. Medtem ko je Sid segel po sladkornici, mu je le-ta po nesreči padla na tla. Tetka Polly je planila v jedilnico in brž začela kregati Toma. Tom pa je užaljeno odvrnil: »Zakaj pa mene kregate, tetka, saj je Sid razbil sladkornico in ne jaz.« Tetka Polly je osupnila. »Ali je res, da Tom tokrat ni kriv?« je mislila pri sebi. V njej se je prebudila vest. Tom pa je postal hipoma žalosten.

39. Ko je tetka Polly šla v kuhinjo po kavo, je Tom izkoristil priliko in smuknil skozi vrata... Zalosten je bil. Toda najbolj ga je mučila tista deklica, ki mu je vrgla mačeho. Tom se je ognil običajnemu zbirališču dečkov in si poiskal zapuščen kraj, ki je najbolj ustrezen njegovemu razpoloženju. Vzel je iz suknjiča zmečkano mačeho, ki je še bolj povečala njegovo bolestinno razpoloženje. Ko je nekaj časa tako sedel, se je odločil, kot bi trenil.

40. Sel bo k njej, si je mislil. Brez nje ne more več. Splezal je na drevo tik ob plotu njenega vrta, v isti višini kot je bilo njeno okno. Zažvižgal je. In ko ni bilo nobenega uspeha, se je spustil na tla in stopil tik pod okno ter zalučal kamenček, pa še enega in še enega. Toda nekaj časa tudi na ta kile ni bilo odziva. Naenkrat pa se je okno odprlo... Hreščeči glas služabnice je oskrnil tihino in mokra prha je zmočila malega »Don Juana«.